

Vergisten kun je leren ... maar alleen in de praktijk

Terug naar de natuur bij de familie Bomers in de Achterhoek

Een beetje boer is tegenwoordig van heel wat markten thuis. Maar een biologisch melkveebedrijf met volwaardige recreatietak, natuurbeheer, de teelt en verkoop van kerstdennen, ontwikkelaar van een speciale biobemester en dan ook nog leverancier van elektriciteit? Kan dat allemaal op één bedrijf? Ja dus. In Groenlo in de mooie Achterhoek vind je het 'levende bewijs'.

Pal naast twee waardevolle natuurgebieden boert de familie Bomers op 65 hectare eigen grond en wordt nog eens 35 hectare natuur beheerd in opdracht van derden zoals Staatsbosbeheer en particulieren. Uitvalsbasis is de karakteristieke jaren '30 boerderij 'Kraanswijk', die in de loop van de jaren door vader Bennie (61), moeder Thea (53) en zoon Chris (28) stapje voor stapje is omgevormd tot een multi-bedrijf. Wie een leuk vakantieappartement wil boeken kan hier terecht en ook de liefhebbers van oude fruitrassen vinden er wat ze zoeken. Van de door Bennie Bomers zelf ontwikkelde Bioject Bomers® bemester zijn er een dikke honderd verkocht en de groene energie wordt door Chris eigenhandig op de energiemarkt verhandeld. Intussen is en blijft het biologische melkveebedrijf met 120 melkkoeien en 90 stuks jongvee pijler nummer één. Even enkele cijfers. Het boerenbedrijf sec levert een omzet van 400.000 euro. Kraanswijk als totaal heeft een omzet van circa 1,1 miljoen euro. De taakverdeling in het kort: vader Bennie runt de biovergister, moeder Thea doet de recreatie en de financiële administratie, een medewerker verzorgt de koeien en Chris houdt zich bezig met het vee, de verdere ontwikkeling van de vergistinginstallatie en de verkoop - en soms inkoop - van energie.

Biologisch

Wie nu denkt dat de vele activiteiten los van elkaar staan, heeft het mis. Alle onderdelen van het bedrijf hebben met elkaar te maken. Sterker: de ene activiteit lokte de volgende uit. 'Kraanswijk' ontwikkelde zich van een gewoon melkveebedrijf tot een bedrijf waar alles in het teken staat van natuur en natuurlijk. Dat begon al in 1989, voor het woord duurzaamheid gemeengoed werd. Chris Bomers: "in dat jaar vond mijn vader de Bioject Bomers bemester uit. Hij vond dat dierlijke mest efficiënter benut kon worden dan het zomaar over het land uit te spreiden met de ketsplaat. Om efficiënter met deze mest om te gaan, besloten we geen kunstmest meer te gebruiken. Een jaar later gebruikten we ook geen chemicaliën meer en in 1995 zijn we volledig biologisch geworden." Eigenlijk begon het idee om wat met biogas te doen ook in de jaren '85/'86. Chris: "we legden een mestbassin aan, zodat we de mest niet alleen in het najaar uit hoefden te rijden. De mest werd dus opgeslagen en dan zie je dat er nogal wat gas ontstaat en daar experimenteerde mijn vader toen al mee. De experimenten zijn echter stilgelegd - er was volop aardgas, red. - maar nu we twintig jaar verder zijn, is het weer opgepakt. En voila, het werkt."

Stroom van Kraanswijk, groener kan het niet

Wat de bouw van de biovergistinginstallatie betreft, hoorden de Bomers tot de eerste lichter. Aanvankelijk zou er 400 kuub opslag komen en een capaciteit van 19 kWe per uur. "Maar we kwamen er al gauw achter dat dat niet interessant zou zijn", aldus Bennie Bomers. De netto opslag werd uiteindelijk 1600 kuub en de WKK 191 kWe. Met het plaatsen van een tweede warmtekrachtkoppeling in 2007 is de capaciteit in totaal 538 kWe per uur geworden, voldoende elektriciteit voor 1500 gezinnen.

Profiel

Initiatief:	biovergistinginstallatie
Capaciteit:	0,5 Megawatt
Initiatiefnemers:	familie Bomers
Rechtsvorm:	maatschap
Locatie:	Groenlo
Status:	Kraanswijks biogas, start productie 2006
Partners:	Oosterhof Holman
Site:	www.kraanswijk.nl (aanrader!)

advertentie

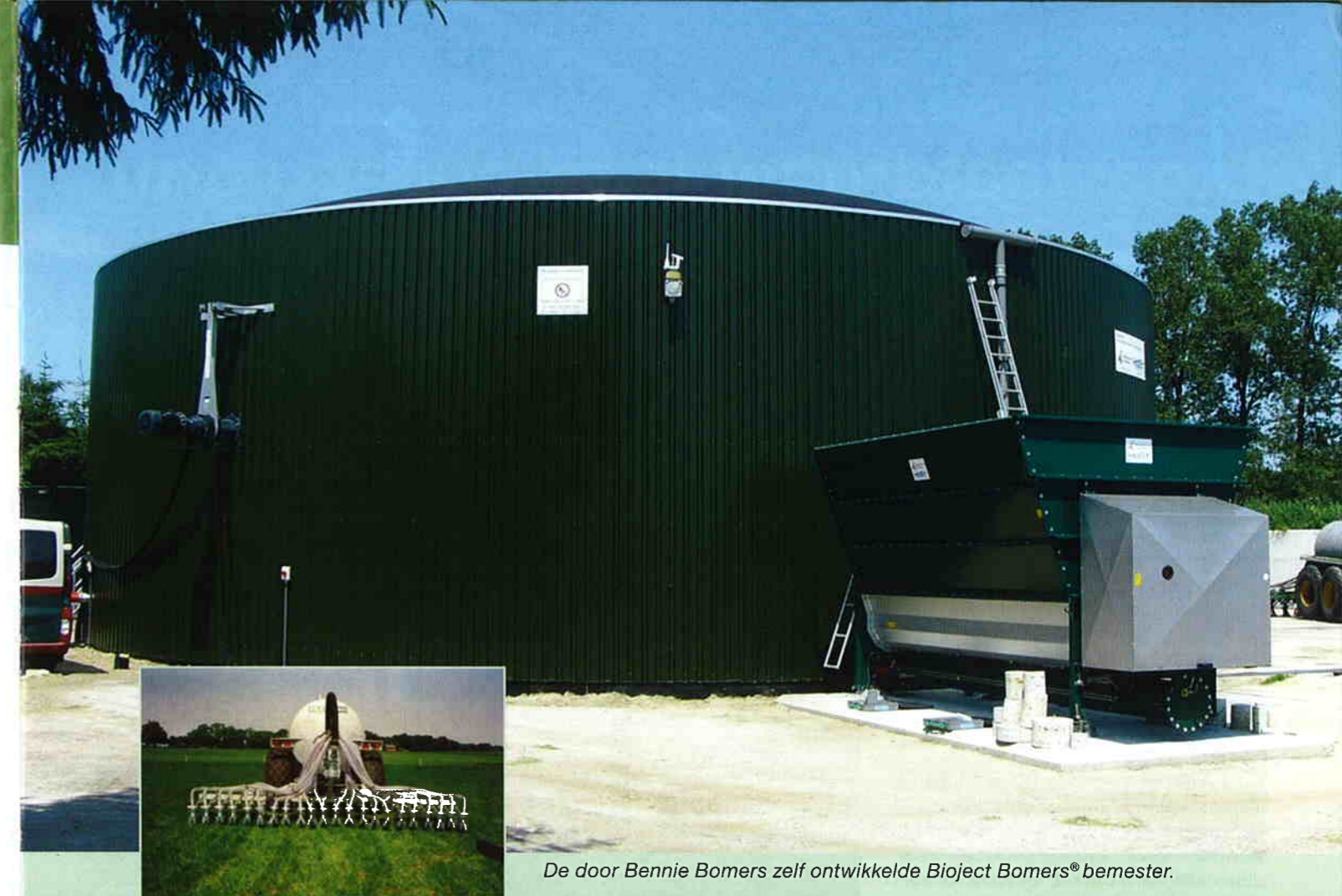
orinso

Nederland BV

organic industrial solutions

- **Leverancier van co-substraten**
- **Uitgebreid netwerk**
- **Marktleider**
- **Snelheid**
- **Flexibiliteit**

Als marktleider weten wij als geen ander wat u voor uw biogasinstallatie nodig heeft. Via ons zeer uitgebreide netwerk beschikken wij over een zeer groot tonnage aan hoogwaardige co-substraten waarmee op een duurzame manier groene energie kan worden geproduceerd. Neem vrijblijvend contact met ons op via 06-15529091, of kijk op www.orinso.nl

De door Bennie Bomers zelf ontwikkelde Bioject Bomers® bemester.

Vanzelf ging het allemaal niet. Er is veel leergeld betaald, zeggen vader en zoon eerlijk. Chris: "het is veel meer werk dan je vooraf kunt bedenken. Pas in de echte praktijk krijg je het proces gaandeweg in de vingers." Bennie: "in de beginperiode hadden we last van schuimvorming. Dat bleek veroorzaakt te worden door plantaardige vetten in de co-producten. We voeren dus geen plantaardige vetten meer. En recent hebben we de vergisting tijdelijk stil moeten zetten omdat de combinatie van een hoge vergistingstemperatuur en een wisseling van het rantsoen - dat wat je in de vergister doet - niet werkt. De temperatuur was geleidelijk opgevoerd tot 59 graden en plotseling waren enkele co-producten niet leverbaar. Toen bleek hoe zeer we met die 59 graden op het randje zaten, want langzaam maar zeker verzuurde de vergisting als het ware en moesten we ingrijpen." Chris: "dan produceer je niks en kost het geld. De installatie draait nu op 42 graden. We zijn nu bezig met de bouw van een sanitatie-installatie waar de voeding eerst tot 75 graden wordt verhit, zodat het uiteindelijke digestaat goed kan worden afgezet." Op dit moment draait de installatie 'uitstekend', aldus Chris. "Los van gepland onderhoud 24 uur per dag. Prima dus."

Energieboer

De energie verkoopt Chris eigenhandig via www.agro-energy.nl. "Wij voelen ons

daar lekkerder bij dan bij een contract met een of andere energiereus. Ik kan niet zeggen dat we hierdoor financieel beter presteren dan anderen, misschien wel minder. Het is het idee, het ondernemerschap. In ieder geval kan niemand me een boete geven als ik door stillegging niet lever. Als ik niet kan leveren, moet ik nu inkopen en doorverkopen. Dat kan zelfs wat opleveren en dan levert het misschien zelfs nog wat voordeel op."

Op dit moment is 'Kraanswijk' een bedrijf waar vier mensen werkzaam zijn. Vader en moeder Bomers zullen op enig moment van hun welverdiende rust gaan genieten. En dan? Chris: "wat de installatie betreft, gaan we veel automatiseren, dat scheelt heel veel uren werk. En de sanitatie zit er aan te komen. Als deze zaken zijn geregeld is het proces veel eenvoudiger te managen. We hebben onlangs ook een subsidieaanvraag ingediend bij Senter Novem om uit te kunnen breiden met een derde warmtekrachtkoppeling en levering van groen gas. Daarmee moet ons biogas worden opgewerkt tot duurder aardgas. We zijn er nog niet zeker van of we subsidie zullen ontvangen, er was zoveel vraag naar dat ie in zeer korte tijd was overtekend. Nog even afwachten dus."

Bennie (l.), Chris (r.) en Thea Bomers voor hun karakteristieke boerderij.